

Juni 2012

I denne utgaven:

Leder, s.2

Referat fra fellesmøtet for
gruppeledere og styret, s.3

Om kontingent, s.3

Referat fra foredrag av Helge
Ristesund, s.4

Omtale av foredrag I august, s.4

Referat fra foredrag av Knut
Maaseide, s.5Referat fra Bergtatt-tur med
bilder, s. 6-7Omtale av noen av studie-
gruppene, s.8-9

Kultursiden, s. 10

Sponsorside, s.11

Oversikt over ledere av studie-
gruppene, s. 11

Adresser til tillitsmenn, s.12

Formålet med deltagelse i PU,
s. 12Møteplan for studiegruppene
høsten 2012, s.12

Du finner mye
informasjon på
www.puiaa.no

Temamøtene fremover

30.august:	Overarkitekt Ole Andreas Søvik: Sørsida av Ålesund
27.sept.:	Odd Grann: Helse, humør og alder
28.sept.:	Samfunnsgruppen: Heldags konferanse om tilrettelagte boliger
25.okt.:	Arnfinn Ingjerd, Marimt Forum: Den maritime klyngen på Nordvestlandet
22.nov. :	Ole M. Ellefsen om Brudeegget. OBS dato, tredje torsdag
6.des. :	Sissel Brunstad: Den gode, gamle Sunnmørsjula (med litt attåt)

Det faste er at vi møtes siste torsdag hver måned, på Høgskolen i lokalet Naftadjupet, kl. 1800 — og at vi møtes til sosialt samvær etterpå, over en kopp kaffe og litt å bite i. Inngangspenger kr. 50.

Studiegruppeledere O'hoi:

Husk at fremmøteliste og årsrapporter

må være innsendt til Per Ø innen 20.juni.

Kortfattet og slik at de kan legges ut på nettsidene våre.

Jeg vil bli medlem av Pensjonistuniversitetet i Ålesund:

Navn:

Postadresse:

Postnr og sted:

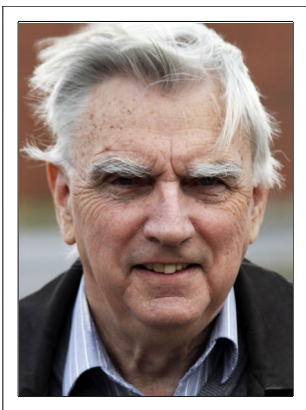
Telefon fast:

Tlf mobil:

E-postadresse:

Født:

Gi informasjonen til enten Sjur Brande eller Per Øfsdahl (adresser på siste side)

Den fruktbare eldrebølga

Det er meir enn 30 år sidan at eg først hørde trusselen om eldrebølga. Det var nærast ein tsunami av eldre, haltande og pleietrengande personar som ville kome veltande innover samfunnet og ville kvele all velstandsutvikling hos resten av befolkninga. Den burde ha vore her no, men den blei ikkje det vi forestilte oss for 30 år sidan, og som nok var basert på den tida då pensjonistane verkeleg var gamle og utslitne etter mange år i arbeid.

Men så har pensjonsalderen gått nedover, og helsetilstanden "oppover". Vi eldre er ei anna gruppe no enn for nokre tiår sidan. Vi er friskare og rikare. Mange er gjeldsfrie, og har råd til å både å reise og å dyrke sine interesser utan å tenkje for mykje på økonomi. Samla sett er vi ei ressurssterk gruppe med god økonomi og masser av tid. Det er merkeleg at t.d. handelsstanden ikkje satsar meir på eldre som potensielle forbrukarar. Vi har tid og økonomi både til daglege kafébesøk og handleturar. Litt tilrettelagde bustader for eit par hundre eldre i Ålesund sentrum vil skape større vitalisering av sentrum enn 600 kontoristar på Skansekaia.

Vi har erfaringar frå eit liv som har gitt oss grunnlag for kloke refleksjonar. Vi har sett korleis samfunnet har utvikla seg over to-tre mannsaldrar, og kan reflektere over kva det er som har skapt denne utviklinga som vi har vore med på. Nokre vil kanskje sette seg ned på ein benk og la livet passere forbi. Dei må få lov til det. Men for samfunnet ville det vere synd om vi ikkje bidreg med dei erfaringane og den kunnskapen vi sit inne med. Det er nok slik at samfunnet rundt oss gjerne vil definere oss ut av samfunnsdebatten. Dei vil "pensjonere" oss frå denne også. Men slik bør det ikkje vere, og difor er det viktig at vi sjølve skaper fora der vi både kan føre denne debatten og så ta den ut i samfunnet for å påverke utviklinga. Pensjonistuniversitetet kan vere eit slikt forum for eiga utvikling, refleksjon, meningsutveksling og påvirkning av det som skjer rundt oss.

Karl J.

Referat fra fellesmøtet for gruppeledere og styret, 12.april 2012

Litt **historisk innledning** om PU - FUMR - av KJS. Holde oss aktive mentalt og fysisk. Stor kunnskap samlet hos våre medlemmer.

Per gikk gjennom **fremmøteliste og årsrapporter**. Presiserte at rapportene må være innsendt innen 20.juni og 20.des. Kortfattet og slik at de kan legges ut på nettsidene våre. Alt for mye å kopiere alt til alle gruppene. Også grunnlaget for avmelding til FUMN og videre oppover i systemet. Danner grunnlaget for støtte fra det offisielle Norge.

Datagrupper trenger instruktører. Gruppene organiseres slik at alle melder seg på ny gruppe når et nytt semester starter. Det startes en nybegynnergruppe hvert semester, det blir da en videregående 1 og 2 og spesielle programgrupper. Per orienterte om **lokaler** til gruppene. Ombyggingen på Rådhuset gjør det tungvint for oss. Vi kan begynne igjen i siste kvartal 12, men noen grupper kan kanskje starte fra høsten av. Noen små tilpasninger må gjøres.

Erfaringsutveksling. Gruppene bør ta med i sine første kontakter om avtaler om bedriftsbesøk et spørsmål til bedriften om det er andre grupper som også skal på besøk i samme bedrift. En gruppe kan legge ut på e-post eller nettsidene eller bladet informasjon om planlagte besøk.

Størrelsen på gruppene må variere etter som gruppen selv føler. Poenget er at alle skal kunne delta aktivt med interessefeltet. Litteratur f.eks må være liten, likeså datagruppene fordi det må være individuell instruksjon, mediagruppen trives godt med 15-20, mens reisegruppen kan være veldig stor. Når en gruppe blir for stor kan det opprettes en ny gruppe (eks. Litteraturgruppene 1-4).

Kjersti T. foreslår en dugnadsaktivitet, bestående av menn hovedsakelig, og Sjur fortalte om Samfunnsgruppens arbeid med *Tidsnettverk* og *Eldre hjelper eldre*. Litteraturgruppen lese for eldre?

Ekstern virksomhet:

Kommunen vår med opplevelsessenteret. Oddny redegjorde. Fått gode tilbakemeldinger. Høringssvar avgitt om *Aksla parkering*.

Samfunnsgruppen med tilrettelegging av boliger for eldre. Sjur orienterte.

Reisegruppen har en rekke reisemål. Sigurd orienterte.

Byen vår på ekskursjoner. Kjersti orienterte. Gruppen arbeider med forslag om grønne lunger i Ålesund.

Arbeidet i gruppene synes å fungere veldig godt.

Lederskifte i gruppene kan gjøres ved at man har en ledertroika, slik at flere kan lede og utføre ting når noen er fraværende. Letter overgangen for den som skal overta, unngår at en leder blir utbrukt.

Støtte til gruppearbeid. Ligger i budsjettet. Mange grupper betaler inn passende beløp, alt etter funksjonen i gruppen.

Nytt er det nå at det kan søkes støtte til instruktører som fungerer i samme funksjon i en lengre periode. Ikke definert.

Uke 39 arrangeres **Seniorfestivalen**. Samfunnsgruppen vil delta i denne med foredrag og konferanse i forbindelse med *Tilrettelegging av boliger for eldre*.

Det ble oppfordret til at gruppene skriver innslag til medlemsbladet.

Lage en Pensjonistblomst til eksterne som vi gjerne vil hedre på en hyggelig måte.

Om kontingent og slikt

Som kasserer har jeg hatt gleden av å motta en rekke artige forklaringer for hvorfor man ikke har betalt kontingent. Det har vært hyggelige konversasjoner, man har vært på langtidsferie her og der, man har det travelt med masse ting å gjøre, noen innrømmer at de rett og slett har glemt det — og ber om unnskyldning.

Alt dette er vel og bra — men det tar veldig mye tid. Vi kan ikke slette et medlemsskap uten videre. Men om du nå har fått dette bladet, og du ikke ønsker å fortsette som medlem - kan du da være så snill å gi meg en tilbakemelding til sjur.brande@live.no eller tlf. 9220 3697? Eller betale, om du har glemt det?

Sjur

Samandrag av føredrag på Pensjonistuniversitetet i Ålesund 26.04.12 ved Helge Ristesund, ass. direktør i Helse Møre og Romsdal HF.

Samhandlingsreforma tok til å gjelde frå 01.01.12, og reforma inneber store endringar både i kommunehelsetenesta og spesialisthelsetenesta (sjukehusa og helseføretaka). Årsakene til reforma er mellom anna desse:

*ønske om auka satsing på førebyggjande og helsefremmande arbeid
aukande utfordringar som følgje av fleire kronikarar og eldre
behov for å redusere kostnadsveksten til spesialisthelsetenesta
sikre gode og heilskaplege pasientforløp og fjerne problemet med
"gråsonepasientar"*

For å få til ønska endringar, vert det gjennomført følgjande strategiske hovudgrep:

- ny og revidert helselovgjeving
- forslag om å endre fastlegane si rolle
- inngåing av juridisk pliktande samhandlingsavtalar mellom kommunane og helseføretaka
- flytting av arbeidsoppgåver og ansvar frå spesialisthelsetenesta til kommunehelsetenesta, også kalla BEON-prinsippet (beste effektive omsorgsnivå)
- kommunal medfinansiering av spesialisthelsetenesta ved at kommunene skal vere med på å betale for ikkje-kirurgiske pasientar og betale for utskrivingsklare pasientar
- plikt for kommunane om å etablere døgntilbod med omgåande hjelp
- det interkommunale samarbeidet skal styrkast
- auka satsing på IKT i helsesektoren generelt

Helse Møre og Romsdal har inngått samhandlingsavtalar med alle dei 36 kommunane i fylket. Dette er juridisk pliktande avtalar som mellom anna inneheld retningslinjer for innskriving i sjukehus og omforente beredskapsplanar. I tillegg er det etablert faste samhandlingsstrukturar der kommunane og helseføretaket har sine definerte roller.

Samhandlingsavtalane skal frå 01.07.12 utvidast til å omfatte områder som t.d. rehabilitering, jordmorteneste, utdanning, faglege nettverk, førebygging og praksiskonsulentordningar.

Ein viktig føresetnad for å lukkast med reforma er gjensidig kompetanseoverføring og at kommunane har kompetanse på plass før oppgåver vert flytta frå sjukehusa til kommunane. Det er derfor viktig at innføringa av reforma vert følgt opp med forskning, slik at evt. negative konsekvensar vert fanga opp og at korrigerande tiltak vert iverksett.

Ristesund holdt et svært interessant foredrag. Med et så omfattende tema hadde han ikke mulighet til å utdype de enkelte deler av reformen i løpet av de 50 min han holdt på. Reformen er svært omfattende og omhandler mye mer enn vi visste.

Vi satt igjen med en del spørsmål:

Er kommunane i stand til å følge opp? Har kommunane økonomi til å følge opp? Har kommunane nok kompetanse?

Temamøte 30.august 2012:

Ole Andreas Søvik, plan- og bygningssjef Ålesund kommune: *Sørsida av Ålesund*

Knut Maaseide: Klippfiskeksport, sjøfart og byutvikling på 1800-tallet.

Jeg er ikke historiker, påstod han innledningsvis. Og gikk deretter igang med å øse av sin kunnskap om utviklingen av det som vi idag kjenner som Ålesund.

Bosettingen i Kaupangen i årene fra 700 til 1400 berørte han kortfattet, men nok til at vi forstod hvorfor geografien og forholdene til sjøen betyr så mye for området. Derfor var det interessant å se bildene som viste hvordan båtene ble forbedret opp gjennom årene. Fra trerøringen som ble brukt til torskefisket nær land, til åttringen som ble brukt utpå Storegga, og til de overbygde båtene som svenskene lærte oss å bruke, og bygge selv.

Produktet klippfisk stammer sannsynligvis fra baskerne som drev fiske på The Grand Banks utenfor New Foundland tidlig på 1500-tallet. En hollender forsøkte seg utenfor Kristiansund, men gikk konkurs. Men driftige folk startet på nytt, og lyktes i stort omfang. Det hegemoniet hadde de helt opp til våre dager, og Kristiansund hadde stor rikdom som følge av dette.

I site halvpart av 1500-tallet begynte borgere i Bergen å drive handelsvirksomhet på Sunnmøre. Særlig rundt Borgundfjorden vokste det frem mange handelssted. Denne oversikten over kremmerseter i 1633 viser tydelig hvordan virksomheten knyttet til fiskeri var spredt fra Steinvågsundet i vest til Vegsundet i øst. Den siste handelsmann i Vegsundet la ned drifta da broa kom på slutten av 1930-tallet.

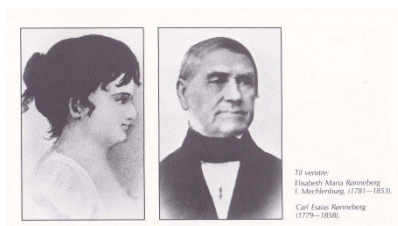
Historien forteller at i 1756 var det 500 båter og ca. 3.000 mann på fiske i Borgundfjorden. Når det på den tiden bodde ca. 2-300 mennesker i «Ålesund», så forteller det hvilket omfang fisket hadde allerede den gang.

Fisken måtte behandles for å vare lenge, og kunnskapen om dette gjorde at produktet kunne eksporteres til Europa. Rundt 1834 kom en ny tid i Ålesund. Mens våre egne lenge hadde seilt til europeiske land og solgt etter beste evne, så kom nå spanjolene hit og kjøpte med rede penger store kvanta til høye priser. Dette bildet viser spanske skuter på havna i Ålesund i 1855 og gir et inntrykk av omfanget.

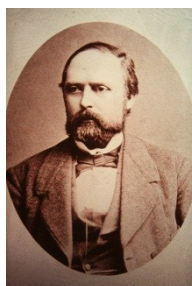
Etterhvert som våre egne båter ble bedre økte vår egen rekkevidde. Tro det eller ei, men faktisk begynte våre egne driftige folk rundt 1850 å sende båter med fisk til Kina. Hvilke varer de fraktet vet vi ikke.

Her er et kart over ladestedet Ålesund i 1844, med noen få hundrede personer fastboende. Men utviklingen derifra var formidabel. Vi vet at mange flyttet fra omlandet vårt til byen, og de tette bånd som alltid har rådet begge veier. Men en økning til 12.000 personer da bybrannen brøt ut i 1904 forteller at byen må ha vært en smeltedigel av dimensjoner. Knut fortalte om folk med uvante navn fra hele vår del av verden slo seg ned her.

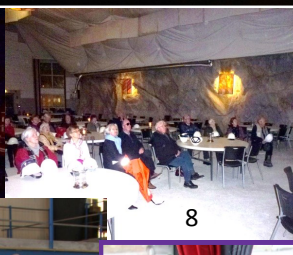
Til venstre:
Elisabeth Maria Rønneberg
(1798–1853).
Carl Esaias Rønneberg
(1779–1850).

Knut trakk frem mange kjente navn. Her bilder av noen av dem. Elisabeth og Carl Esaias Rønneberg til venstre, og Joachim Anderssen under. Han fortalte så levende om bl.a disse at han gikk over fastsatt tid, men fikk umiddelbart forsamlingens dispensasjon til å fortsette.

Joachim her var en utrolig skapende person. Han kom bl.a hjem fra verdensutstillingen i 1876 i USA med sannsynligvis de to første telefonene i Europa. Den første telefonsamtale i Ålesund skal etter sigende ha gått mellom Joachim Anderssen på Grimmergård og sønnen Jens som bodde i Skaret.

For å si det enkelt: Var du ikke å hørte på – så vit at du gikk glipp av en stor kveld!

Bergtatt-tur til Eide

Årets første tur med reisegruppa Quo Vadis gikk nordover til Eide på Nordmøre den 17. april 2012, hvor vi skulle besøke en marmorgruve som er omdannet til turistattraksjon. Sissel og John var reisearrangører.

Bussen med 48 seter var fullsatt da vi dro fra Ålesund kl. 8.30. På vei mot Furneset orienterte Sissel (1) fra vårt nærområde, hun la hovedvekten på Solnør gård og våre berømte diktere som hadde vært der, Ivar Aasen som huslærer og Henrik Ibsen som gjest. Hun mener bestemt at Solnør var modell for Rosmersholm, i motsetning til moldenserne som mener det var Moldegaard.

Første stopp etter ferga var Bud. Her besøkte vi først fortet Ergan (2,3, og 4) som tyskerne bygde fordi det herifra var full oversikt mot Hustadvika og mot inngangen av Romsdalsfjorden, viktig for tyskerne den gang og et flott syn for oss i dag i det vakre været. Deretter gikk vi ned trappene til restauranten "Bryggjen i Bud", hvor vi spiste lunsj (5).

Her fikk vi først høre Aslaug Fiskaa (6) fortelle fra barndom og oppvekst i området rundt Hustadvika. Hun avsluttet med et ekte stev, san, som hun fikk stor applaus for.

Deretter orienterte verten, Jon Einar Solheim (7), om Bud og Buds historie, særlig om Riksforsamlingen i 1533, der tre biskoper var til stede. De diskuterte kongedømme og religion, men forlot Bud uten å ha blitt enige. Han fortalte også om hvordan Budværingene reddet kirka si da tyskerne ville rive den i 1942, fordi tårnet kom i veien for kanonilden. Bud-folket skrudde av tårnet og flyttet det ned og reddet dermed kirka som står der den dag i dag. Alt fortalt på en humoristisk måte som fikk oss til å huske på at det ikke bare er forskjell på dialektene nord og sør for Romsdalsfjorden, men også på lynnet. Vi sunnmøringer er nok mer sindige.

Vi fikk god, hjemmelaget kortsreist mat, blandaball og fiskeball med bacon, pølsebit og rotgrønnsaker, hjemmelaget karamellpudding til dessert (Dagfinn prøver forgjeves å få tak i oppskriften (7)).

Turen gikk videre langs Hustadvika, Hustad, Farstad, Vevang og til Eide, steinbygda på Nordmøre. På veien fortalte Edel Skjærseth, født Eide, om sin oppvekst på Eide. Steinindustrien startet i 1904, etter Ålesundsbrannen. Ålesund kirke og Rønnebergbua er bygd av Eide-marmor. Den enes død den andres brød, sier et gammelt ordtak. I dag er her tre steinbedrifter.

Etter å ha passert Eide sentrum, svingte vi opp mot fjellet og direkte inn i gruva til brødrene Naas, Naas Kalksteinsbrudd. Tre brødre driver marmorgruva, men de har også lagt ut de gamle gruvegangene til en turistbedrift, "Bergtatt".

Marmoren blir knust og fraktet med lastebiler til Hustad Marmor i Elnesvågen, ikke langt unna. Der blir marmoren gjort flytende og går til papirindustrien, for å gjøre papir hvitt og blankt. Slikt papir kan inneholde opp til 80 % marmor, ikke rart det er vanskelig å tenne opp med!

De tre brødrene Naas var omvisere i "Bergtatt". Vi steg ut av bussen og fikk utdelt hjelm og redningsvest. Først ble vi vist inn i en stor steinhall (8) med scene og talerstol (i marmor). Her kunne det om nødvendig dekkes til 300 personer. Vi fikk se en film fra bedriften og bygda, og en av brødrene Naas orienterte. Marmoruttaket er i full gang, turister kommer ca to ganger i uka året rundt. Hit kan man bare komme "bussvis".

Så ble vi geleidet ombord i flåter (9) og fikk en tur på innsjøen i gruva, med 51 mill. liter krystallklart grunnvann under oss og elleve etasjer med gruveganger over oss! Enkelte steder var det så lavt under taket at vi måtte bøye oss. I sidekanaler var det installert lys i ulike farger, noe som ga en trolsk stemning. Vi følte oss virkelig bergtatt! (10)

Ved endestasjonen, 500 meter inn i fjellet, glitret det i krystall-lysekroner (11).

Her gikk vi i land og fikk tappe rent vann rett ut av berget (13). Dessuten ble det servert en liten dram.

En helt spesiell opplevelse!

Til opplevelsen hørte det med et besøk på "Nilsen-museet" (14), en samling av veteranbiler, traktorer, motorsykler, gamle lastebiler m.m. Dette så ut til å vekke mest interesse blant karene. En av brødrene Naas holdt en fin og spøkefull orientering (15).

Etter dette gikk turen hjemover via Molde. Alle var enige om at det hadde vært en gild tur (16); nok en vellykket Quo Vadis tur!

Tekst: Liv Tidemann

Foto: Sigurd Dybvik m.fl.

Nytt fra noen av gruppene våre

Byen vår er en studiegruppe med motto "*Ålesund i fortid, nåtid og framtid*".

Gruppen består av kvinner og menn - med erfaring fra næringsliv, entreprenørvirksomhet, ingeniørfag, helse, skole, handel, håndverk m.m.

På en del av møtene besøker vi bedrifter, museer, sosiale og kulturelle virksomheter, samt foretar en og annen byvandring.

Andre møter foregår på møtelokalet der vi har forskjellige innlegg som angår byen, med påfølgende spennende og interessante diskusjoner.

Det sosiale elementet er viktig og fungerer strålende. Møtefrekvens hver 14. dag fra 10.00-12.00

Kjersti Torben

Quo vadis, fritt oversatt (hvor reiser du), er en gruppe for "reiseglade". Vi har et møte i måneden, hvor vi drøfter og planlegger turer. Det er både lokale og lengre opplegg, som feks. grottetur på Nordmøre, ellevandring langs Spjelkavikelva, Peer Gynt-spelet på Golå, operatur til Nordfjord ol. Vi viser bilder og forteller fra turene, også fra våre private reiser.

Medlemmene er mye på reise, så møteprosenten er ikke så høy.

Sigurd Dybvik

På **Data viderekommende 1** er vi 10-12 deltagere - noe som kanskje er i meste laget fordi vi alle har ulik basiskunnskap. På kurset har vi holdt på med tekstbehandling som f.eks. klipping, liming, kopiering. Også litt med fotografier og mapper.

Guri Nordstrand

Kommunen vår følger aktivt med på flere saker. Spesielt interessant er det at gruppen hadde to representanter på Statens vegvesens KVV Bypakke Ålesund sist høst. Det gjør at vi får tilsendt rapporter om utviklingen med prosjektet. Til en oversikt som nettopp er kommet svarte gruppen som følger til prosjektledelsen:

*Prosjektgruppa i Statens veivesen arbeider etter informasjon gitt i mai 2012 med flere aktuelle konsept. Av disse synes det for oss at **Bilkonseptet, K3: Tiltak for god framkommelighet for bil** primært bør bli gjennomført. Vi skal kort kommentere de andre, men bruke mer oppmerksomhet på K3.*

0-konseptet, K0: Ingen tiltak utover de som er vedtatt i budsjettet blir gjennomført.

0+-konseptet, K0+: Tiltak som inngår i en videreføring av dagens nivå på sekkeposter blir gjennomført. Bypakken blir ikke vedtatt.

Begge disse er urealistiske.

Miljøkonseptet, K1: Tiltak som gjør transportsystemet bedre for miljøvennlig transport blir gjennomført.

Prioritering av gående, syklende og kollektivtrafikk, særlig i sentrale byområder og Moa. Alle tiltak skal fremme miljøvennlig transport og bidra til at flere reiser kollektivt, sykler eller går. Det innføres restriktive tiltak mot bilbruk og det blir innført differensiert betaling (rushtidsavgift).

Man kan se at dette har verdi – men bare sammen med andre tiltak. Det har begrenset effekt og er i utakt med menneskelig natur.

Sentrumskonseptet, K2: Tiltak som gir et bedre bysentrum blir gjennomført før andre tiltak. Bompenger blir innført. Tunneler for å fjerne trafikk fra sentrumsgatene blir bygd først. Tiltak for kollektivtrafikk, gående, syklende i og inn mot sentrum blir bygd i første fase. Bygging skal skje så raskt at det legges til rette for byutvikling i to etapper, hver på 10 år.

Konseptet angriper ikke de reelle årsaker til dagens problemer. Gjennomføringen vil ta så lang tid at normal utvikling sannsynligvis vil innhente det som måtte bli utført. Hvor kommer forslaget om Aksla Parkering inn i bildet? Konseptet er snevert og løser ikke behovet for en god regional utvikling hvor våre store nabo- og industrikommuner er inkludert.

Det eneste konseptet som noenlunde kan tilfredsstille behov og balansert ressursbruk er K3:

Bilkonseptet, K3: *Tiltak for god framkommelighet for bil blir gjennomført primært. Bompenger blir innført. Flere deler av hovedvegstrekkene går i tunnel og 4-feltsveg fra Blindheim til Ålesund blir bygd. Løsninger for gående, syklende og kollektivtrafikken på strekningen Magerholm-Hessa blir gjennomført.*

Man må innse at det ikke er politisk mulig å kunne utføre ønskede tiltak uten innføring av brukerbetaling i en eller annen form. Hovedveiene med høy tetthet bør så prioriteres etter kost/nytte-forholdet. Kollektive forbedringer for offentlig trafikk bør gjennomføres fra første dag; mye kan gjøres uten å ta et spadetak. Det gjøres tiltak for gående og syklende underveis i anleggstiden.

Det viktigste er å sørge for næringslivets rammevilkår, at det er rimelig god framkommelighet for varetransport såvel som pendling og handelsmønstre. Planleggingen av dette krever en objektiv og helhetlig strategi som omfatter samfunnet sett under ett. Gjennomføringen krever selvsagt at man bevarer en økonomisk stabilitet.

Det er etter vår oppfatning viktig at ressurser benyttet til samferdselsoppgaver må sees på som redskap og investeringer som gir avkastning, og ikke forbruk. Det er mulig å bygge et hus uten eksterne lån, og bare bruke løpende inntekter gjennom 20-30 år før man kan flytte inn – men hvor skal kone og barn bo i mellomtiden? Man investerer da i jord og dyrker korn først, før man kan bake brød?

Kost/nytte-beregninger må anvendes hele tiden, slik at man får mest mulig igjen for investeringene underveis. Det er selvsagt at alle faktorer prises og vektlegges korrekt, omforenet og helhetlig – man skal ikke kunne finne skjulte faktorer etter at beslutninger er fattet.

Det kommer i media frem gode argumenter for at det må kunne anvendes alternative finansieringsmetoder til årlige bevilgninger fra staten, som hittil. Det bør være politisk besluttet at prosjekter skal fullføres uten opphold. Og man bør heve kravene til standard utførelser. Bedre veistandard varer lenger og reduserer ulykkesrisiko.

Man leser stadig at innenlands virksomhet må begrenses. Men hva da med å benytte utelukkende utenlandsk kompetanse i all større veibygging. Man vet av erfaring at det finnes høy kompetanse både i Spania og Italia, for eksempel. Samtidig vil dette avhjelpe litt av arbeidsløsheten i disse landene, samt bidra til den vekst som nå fremheves av Europas politikere som absolutt nødvendig, og redusere innstramminger til et bærekraftig nivå.

Det fremmes ønsker om mer langsiktig og forutsigbar veifinansiering. I land rundt oss benyttes begrepet offentlig og privat samarbeid i praksis, mens det i Norge er uønsket. Ved å benytte entreprenørenes egenkapital som en del, og bufferkapital fra staten som en tilleggsdel, kan staten på en enkel måte bidra til at forsikringsselskapenes kapital kan benyttes med rimelig belastning. Entreprenørene sitter med ansvaret i 25 år, og det bør være en god garanti for kvalitet på arbeidet som utføres.

Vi innser at brukerbetaling må anvendes. Kan man ikke da unngå de feilene som til stadighet kjøres frem i media, at mesteparten av innbetalingene går til administrative formål, og ikke anleggsvirksomhet? Må man bruke faste installasjoner (som stenger og deler områder), lese av manuelt nummerskilt både foran og bak, og sende ut en flom av fakturaer på veldig små beløp? Kan man ikke bruke komplett automatiske systemer med et minimum av administrasjon? Kan man ikke vurdere å bruke påslag på drivstoffprisen, med varierende satser etter avstand til aktuelle prosjekter? Kan man ikke vurdere å sende alle bilister en årlig faktura etter kjørelengde, som man må oppgi til forsikringsselskapet likevel?

Og – ikke minst – avstemme hvor stor brukerandelen skal være? Det er Stortinget suveren til å beslutte politisk.

Vi håper at våre tanker kan komme til nytte.

Oddny Heen

Dette er bare kort om hva gruppene holder på med for tiden. Om du ønsker å være med, så si fra til gruppeleder i den gruppen du finner interessant, eller til Per Øfsdahl (gruppe-koordinator). Se på side 11 og 12 for å finne informasjon om det som finnes akkurat nå. Om du heller vil begynne en ny gruppe sammen med andre, så si fra til Per.

Tiden er for langsam for den som venter
for hurtig for den som frykter
for lang for den som sørger
for kort for den som gleder seg -
men for den som elsker, er tiden ikke.

Nelson Henderson

Kom mai du skjønne milde

Tekst: D.Jæger

Mel: W.A.Mozart

Kom, mai, du skjønne, milde,
gjør skogen atter grønn,
og la ved bekk og kilde
fiolen blomstre skjønn!
Hvor ville jeg dog gjerne
at jeg igjen deg så!
Akk, kjære mai, hvor gjerne
gad jeg i marken gå!

Om vint'ren kan man have
vel mangt et tidsfordriv;
man kan i sneen trave -
å ja, et lystig liv!
Men når seg lerken svinger
mot sky med liflig slag,
på engen om å springe -
det er en annen sak!

Kom derfor, mai, du milde,
gjør skogen atter grønn,
og la ved bekk og kilde
fiolen blomstre skjønn!
Hvor ville jeg dog gjerne
at jeg igjen deg så!
Akk, kjære mai, hvor gjerne
gad jeg i marken gå!

Gråspurv

*Oppflasket på støv og eksos, og kledt
i loslitt fløyel fra nesten uttørkede sølepytter
er gråspurven en slags
pjusket trass som har bestemt seg for å bli i byen.
Gatens vingete knyttneve.
Den likner
Brooklynbarn som ikke har råd til å dra på landet
og derfor dikter seg et Palm Beach på asfalten
ved å skru på hydrantene i kokende julihete.
De beklager ingenting, allermest
seg selv.*

*Gråspurven skvatrer, synger ikke.
Ordene feier den opp fra rennesteinen
så det ryker av dem: Et skvalder
av fregnede gloser, blinkende
springkniver og brukne flasker rett i synet
på spaserende idyllikere.
Gjengfugl, bandefugl, stor i kjeften,
men med et hjerte bak de gamle, omsydde fjærene
som året rundt trommer små vers
av to rimord:
bofast,
trofast.*

Forfatter: Kolbein Falkeid

Utgitt: Fra samlingen: De andre, Cappelen 1984.

Han Rasmus

Helvete
sa han Rasmus ofte.
Han gikk villmann i potetåkeren
og tok alt opp på ein ettermiddag.
Helvete.

Etterpå la han ein klump matjord
under overleppa
i mangel på snus.
Helvete.

Helvete sa han Rasmus
den gongen han bar storoksen på ryggen
fleire kilometer
fordi det var slik ishålke
og kyrne i nabogarden ikkje kunne vente.
Helvete.

Og han sa helvete
han Rasmus
den gongen han kom til å rive ned
eit småfuglereir frå låvebjelken.

Og då han sto med to dunete døyande
fugleungar i dei veldige nevane sine
rann det store dropar nedetter kinna.

Helvete sa han Rasmus.

Forfatter: Arne Ruset
Utgitt: Henta frå samlinga: Mus,
Det Norske Samlaget 1983.

Behovet for antall soverom forandrer seg over tid. Det samme gjør lysten til å måke snø og klippe gress.

Snakk med oss om salg av bolig, samt finansiering og forsikring av ny bolig. Ta kontakt, så ser vi på mulighetene. Tlf. 70 11 30 00.

SPAREBANKEN MØRE

Kontakt til studiegrupper

Koordinator for studiegruppene:

Data: Per Øfsdahl; 97177473, per.ofsdahl@mimer.no
Kontakt Per Øfsdahl

Byen vår: Kjersti Torben, 48058237, kjersti.torben@online.no

Digital foto: Per Myklebust ; 70146576, pemykl@mimer.no

Engelsk litteratur: Sandra Baraldsnes; 97784579; tbaralds@online.no

Kommunen vår: Oddny Heen, 90574183, oddny.heen@bluezone.no

Kunst: Astrid Hatlø; 70143085, astrid.hatlo@mimer.no

Helse og velvære: Per Gunnar Stoknes ; 70143620, pgs@mimer.no

Kunstmaling: Alfheid Hagen; 45436677, alfhag@online.no

Litteratur 1: Olav Dahl ; 70215102, e-hen-f@online.no

Litteratur 2: Erna Marø ; 70155781, ernamaro@online.no

Litteratur 3: Solfrid Selbervik; 91527606; pal.selbervik@mimer.no

Litteratur 4: Liv Holte ; 70143132, liv.holte@hotmail.com

Media: Marit S. Wiig, 90205848, bjartwi@live.no

Samfunn: Sjur Brande ; 92203697, sjur.brande@live.no

Spansk 1-2: Gunnlaug Lade ; 70155004, gunnlade@frisurf.no

Quo vadis: Sigurd Dybvik ; 70133760, sidy@mimer.no

BRAGES®

BILFORRETNING

service@brages.no

www.brages.no

telefon 7017 8200

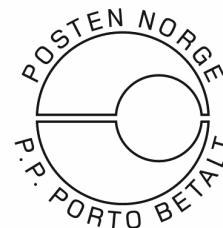
vi lever av din tillit

Adresselapper settes her

Returadresse ved feil adresse:

Pensjonistuniversitetet i Ålesund
v/ Sjur Brande
Nybøbakken 8, leil 9
6011 Ålesund

B

Tillitsvalgte 2012:

Leder Karl Johan Skårbrevik, Ystenesgt. 39, 6007 Ålesund, tlf 70142590, 92266295, kar-skaa@online.no

Nestleder Målfrid Mogstad, Nedre Strandgt. 37, 6004 Ålesund, tlf. 9924 0464, mmogstad2@hotmail.com

Studiekoordinator Per Øfsdahl, Brenneveien 13, 6013 Ålesund, tlf. 7015 0257, 9717 7473, per.øfsdahl@mimer.no

Sekretær Torun G. Eriksen, Fjelltunv. 29, leil 7, 6007 Ålesund, tlf 7013 3416, 90069516, torun@mimer.no

Kasserer Sjur Brande, Nybøbakken 8, seksjon 9, 6011 Ålesund, tlf 9220 3697, sjur.brande@live.no

Varamedlem Liv Tideman, Østre Aspehaug 12, 6010 Ålesund, tlf 7014 1480, 4803 8737, l-tidema@online.no

Varamedlem Åshild Nordhus, Store-Nørve 13 d, 6009 Ålesund, tlf 97177510, aanordhu@online.no

Redaksjonskomiteen består av: Bjørg Bang, tlf. 7014 2924, bjorg.bang@gmail.com; Herbert Gartz, tlf.9004 8885, herbert@gartz.no

Sjur Brande, tlf 9220 3697, sjur.brande@live.no; Karl Johan Skårbrevik, tlf. 92266295, kar-skaa@online.no

Pensjonistuniversitetets virksomhet er dannet på frivillig innsats, kombinert med egeninteresse og individuelle ønsker, samt behovet for sosial kontakt. Det å dele felles interesser er givende. Det gir oss nytt engasjement og utfordringer, utvider vår horisont, og gir oss nye kunnskaper. Det sosiale samværet på denne konstruktive måten gir oss tilhørighet, og det fører til at nye vennskap dannes.

I Pensjonistuniversitetet i Ålesund bruker vi idéene i *Universitetet for den tredje alder* slik:

1. Først og fremst å vekke lysten til å lære, og derved stimulere til egen aktivitet;
2. dernest å gi pensjonister mulighet til å ta styring over eget liv; og ikke minst
3. det å være med i et sosialt nettverk.

Det er ett av våre mange gode kort at Pensjonistuniversitetet har mange studiegrupper som drives med liv og lyst av egne medlemmer. Det legges stor vekt på det sosiale aspektet såvel som interessefeltet. Identitet, verdier og selvforståelse er andre poeng. Hovedparten av aktiviteten i studiegruppene våre bygger opp om akkurat dette. Vi diskuterer med respekt for andres meninger, og er velsignet fri for detaljert styring. Vi utvikler oss ved å lytte til hverandre, og modnes ved det.

Medlemskap er åpent for all pensjonister og andre over 60 år. Medlemskap er uavhengig av tidligere utdanning og yrkesmessig bakgrunn.

Oppdatert: 15.05.2012		Pensjonistuniversitetet i Ålesund. Møteplan høsten 2012.																					
Gruppe	Leder	Dag	Kl.	Sted	August			September				Oktober					November				Des		Serv.frydd. Temamøte
					33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	
Litteratur 3	Solfrid Selbervik	Mandag	1200-1345	Aspøy senior	13		27		10		24		8		22		5		19		3		
Digital foto	Per Myklebust	Mandag	1000-1145	Spjelkavik Seniorsenter		20		3		17		1		15		29		12		26		10	
Engelsk litteratur	Sandra Baraldsnes	Mandag	1000-1145		13		27		10		24		8		22		5		19		3		
Kunstmaling	Alfhild Hagen	Tirsdag	1200-1430		14		28		11		25		9		23		6		20		4		
Spansk -Viderekomne	Eldrid Øfsdahl	Tirsdag	1330-1530		14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	
Data - Nybegynnere		Onsdag	1000-1145		15		29		12		26		10		24		7		21		5		
Data - Viderekomne 1		Onsdag	1000-1145			22		5		19		3		17		31		14		28		12	
Litteratur 4	Liv Holte	Onsdag	1200-1345			22		5		19		3		17		31		14		28		12	
Kommunen vår	Oddny Heen	Torsdag	1000-1145		23		6		20		4		18		1		15		29		13		
Data - Viderekomne 2	Asbjørn Johansen	Fredag	1000-1145		17		31		14		28		12		26		9		23		7		
Helse & velvære		Etter avtale																					
Litteratur 2	Erna Marø	Mandag	1200-1345	Rådhuset Lavblokk 385/386	13		27		10		24		8		22		5		19		3		
Byen vår	Kjersti Torben	Tirsdag	1000-1145			21		4		18		2		16		30		13		27		11	30. aug
Litteratur 1	Olav Dahl	Tirsdag	1200-1345		14		28		11		25		9		23		6		20		4		27. sept
Media	Marit Skuseth Wiig	Onsdag	1200-1345			22		5		19		3		17		31		14		28		12	25. okt
Kunst	Astrid Hatløy	Onsdag	1200-1345		15		29		12		26		10		24		7		21		5		29. nov
Samfunn	Sjur Brande	Torsdag	1200-1345		23	30		13		27		11		25		8		22		6		6. des	
Quo Vadis	Sigurd Dybvik	Tirsdag	1200-1345	Sjømannsv.10		21			18				16				13				11		
Studiekoordinator: Per Øfsdahl, Brennevegen 13, 6013 Ålesund Tlf: 70 15 02 57 Mob.tel.: 97 17 74 73 E-adr.: per.øfsdahl@mimer.no																							
Studiegruppene må være oppmerksomme på når de skal hjelpe til med servering og rydding på temamøtene.																							